5 BANI EXEMPLARUL. — ANUL XXXII. — N-rul 293

6 PAGINI

VINERI 24 OCTOMBRIE 1914

ABONAMENTE
ROMÂNIA: Lei 4.65 / 9.15 / 18.— — 3 luni / 6 luni / Un an
STRĂINĂTATE: Lei 10.- / 20.- / 40.-

Fondator: LUIGI CAZZAVILLAN

UNIVERSUL

CELE DIN URMĂ STIRI DIN LUMEA ÎNTREAGĂ
TELEGRAFICE ŞI TELEFONICE

ANUNCIURI
PAGINA III
Linia corp. 7 Bani 50
Idem pag. IV „ 40
Inserţii şi reclame 3,50 linia
Anunturi sau Informatiuni mortuare după mărime dela 60–150 lei

Redacţia şi Administraţia: — Bucureşti — 11, Brezoianu, 11

ICGB

BIBLIOTECA CENTRALĂ UNIVERSITARĂ

Bucureşti, 23 Octombrie 1914.

Ceea ce nu se poate

Dacă ar fi să luăm în seamă tot ce se scrie acuma prin presa străină şi tot ce transpiră prin declaraţii diplomatice, România n'ar avea decât amicĭ şi binevoitorĭ în toate părţile, — excepţie făcând poate pe unguri, carĭ prin glasul conteluĭ Tisza ne-aŭ făcut cunoscut *nem lehet* să se acorde (din partea lor bineînţeles) nicĭo îndulcire a soarteĭ românilor din Ungaria, nicĭ chiar după un eventual triumf al armatelor austro-ungare în acest războiŭ, în care se varsă şi atâta sânge românesc!

Încolo, cu toţiĭ ne încântă cu ceea ce ne poate aştepta bun, dacă preferinţele noastre vor înclina într'o parte sau într'alta; cu toţiĭ adică ne vor binele, — din nenorocire însă fiecare în alt chip, socotind de sigur că atitudinea noastră are să se hotărască după norma: cine dă maĭ mult, sau — maĭ sigur.

Nu este însă aceasta. Judecându-se bine care poate să fie atitudinea Românieĭ şi *pentru ce*, ar fi trebuit încă de mult să se recunoască ceea ce şi acum iese la iveală într'un chip atât de drastic, şi anume că apăsarea fără putinţă de înlăturare asupra acesteĭ atitudinĭ, vine din partea ungurilor, aceia carĭ şi până astăzĭ au stat pururea între noĭ şi lumea germană, pentru care de altfel noĭ n'am fi avut si n'avem de ce să arătăm vr'o aversiune.

Existenţa şi libertatea fraţilor noştri din Ungaria sunt, cu adevărat, astăzĭ cel dintâiŭ postulat al politiceĭ noastre. Vor maĭ fi ele şi altele, dar acesta este *cel dintâiŭ*. Iar când din partea ungurilor nĭ se *făgăduieşte* pentru viitor hotărîrea nestrămutată, şi pentru orice caz, a sugrumării (dacă se va putea) a acesteĭ părţĭ vii din viul nostru corp national, — atunci e indicată, e hotărîtă, e pecetluită şi atitudinea noastră.

Acest lucru ar trebui să-l înţeleagă cu deosebire aceĭ binevoitorĭ aĭ noştri germanĭ carĭ şi acum ar dori şi caută să ne îndepărteze privirile şi preocupările din partea aceasta. Iată ceea ce nu se poate.

România, neamul românesc întreg, ar comite cea maĭ mare crimă împotriva lor însuşi, dacă, văzând soarta ce se pregăteşte şi de aci înainte celor patrumilioane de românĭ de peste Carpaţi, ar privi cu nepăsare la o asemenea eventualitate, şi n'ar pune în lucrare toate puterile lor ca să înlăture, să facă pentru totdeauna cu neputinţă, înfăptuirea unuĭ asemenea asasinat national.

Ziarul italian „Sera", vorbind maĭ deunăzĭ de identitatea de interese italiene şi române, după ce stabilea că: „viitorul Europeĭ constă în echilibrul naţionalităţilor sale", zicea: „Neutralitatea urmează a fi păstrată până ce ea va sluji interesele italiene şi române. Din moment ce aceste interese vor fi primejduite, atunci lozinca Italieĭ şi Românieĭ va fi următoarea: Maĭ bine decât o pace fără cinste, cel maĭ crâncen războiŭ"...

Iată ceea ce trebuie să zicem şi noĭ.

RAZBOIUL EUROPEAN

Războiul ruso-turc e oficial declarat

Un grup de rezerviştĭ arabĭ din Algeria şi Tunis

Războiul ruso-turc
e oficial declarat

Sofia, 21.—**Reprezentanţiĭ Rusieĭ şi Turcieĭ au notificat guvernuluĭ bulgar declaraţia de războĭ a ambelor State.** R.

Musulmanii din Caucaz prezintă omagiĭ de credinţă Ţarului

Baku, 21.— *Zece miĭ de musulmanĭ s'aŭ strâns în moscheea cea mare. Clerul şi notabiliĭ aŭ făcut rugăciuni pentru sănătatea împăratului şi pentru victoria asupra tuturor inamicilor patrieĭ comune.*

În urmă aŭ adresat o cerere locotenentuluĭ imperial de a prezenta omagiĭ de credinţă suveranului cum şi dovada dorinţeĭ lor de a-şi jertfi chiar viaţa spre a apăra Rusia contra vechiuluĭ şi noului ei inamic Turcia, a cărei agresiune perfidă în alianţă cu germanĭ şi austriacĭ, redeşteaptă în sufletul musulmanilor ruşi simţiminte de cea maĭ profundă indignare. Aŭ dat asigurări că victoria Rusieĭ nedespărţite este susţinută prin silinţele tuturor fiilor eĭ. (Westnik).

Mişcarea trupelor turceşti

Sofia, 21. — **La Constantinopol au sosit 25000 oameni din Adrianopol, carĭ aŭ fost îmbarcaţi la Buiukdere.**

După ştirĭ sosite din Capitala imperiului otoman cea maĭ mare parte a populaţieĭ Odessaĭ s'a refugiat la Moscova.

Sofia, 21. — **Călătorĭ sosiţĭ din Bulgaria nouă prin Adrianopol anunţă că aproape întreaga garnizoană din vilaetul Adrianopol e trimisă parte spre Midia pentru apărarea coasteĭ mărei Negre, parte spre Constantinopol.** R.

Repatriarea ruşilor din Turcia

Sofia, 21. — *Telegrame particulare din Constantinopol anunţă că primul transport de ruşi ce se repatriază va pleca poimâine cu vaporul bulgar* Boris, *vapoarele bulgare având permisiunea călătorieĭ pe marea Neagră.* R.

Turcii iau măsurĭ de prevedere

Sofia, 21.— Din Constantinopol sosesţe ştirea că toate coloniile greceştĭ din împrejurimile Dardanelelor aŭ fost evacuate. R.

Asupra plecărei d-luĭ de Giers

Sofia, 21.—*Pe cale particulară se anunţă din Constantinopol că ambasadorul rus de Giers se îmbarcase pe vaporul rus „Olga", spre a pleca la Odessa.*

In ultimul moment însă a trebuit să părăsească vaporul, al cărui echipagiŭ a fost declarat prizonier şi înlocuit cu marinarĭ turcĭ. R.

Criza ministerială în Turcia

Ministrul turc al poştelor şi telegrafuluĭ, cum şi acel al lucrărilor publice şi-aŭ înaintat demisiile. De asemeni este iminentă demisiunea ministruluĭ de finanţe. Aceste demisiuni sunt considerate ca o protestare împotriva ataculuĭ flotei turceşti.

Pera, 21. — *Ministrul de finanţe Djavid a demisionat. (A. R.)*

Atitudinea Bulgarieĭ

Citim în ziarul „Independenţa Română":

„Aflăm că în urma conflictuluĭ turco-rus Bulgaria a reînoit faţă de cea maĭ mare parte a cancelariilor europene, asigurarea strictei neutralităţĭ.

Această atitudine atât de corectă a regatuluĭ vecin a produs pretutindenĭ cea maĭ bună impresie".

In legătură cu aceasta primim următoarea telegramă din partea corespondentuluĭ nostru din Sofia:

Sofia, 21. — **Primul ministru Radoslavoff a primit azĭ pe reprezentanţiĭ Puterilor Triplei Înţelegerĭ precum şi pe aceĭ aĭ Serbieĭ şi Greciei, carĭ l'aŭ întrebat asupra viitoareĭ atitudinĭ a guvernului bulgar.**

D-l Radoslavoff a răspuns că atitudinea Bulgarieĭ rămâne neschimbată. R.

Războiul austro-sârb

Austriacii anunţă cucerirea oraşuluĭ Şabaţ

Viena, 21. — **Comunicatul oficial din 21 Oct. zice:**

Succesul ce am repurtat în Macva nu poate fi apreciat de cât acum: Armata a doua sârbă a generaluluĭ Stepa Stepanovici, având 4—5 divizionĭ, n'a putut scăpa decât printr'o retragere grabnică dintr'o situaţiune primejdioasă părăsind proviziunĭ de tot felul. Fără a opune rezistenţă în poziţiunile pregătite înapoĭ, inamicul s'a retras dintr'odată până în terenul muntos situat la sud de Şabaţ, unde a opus o rezistenţă crâncenă, însă zadarnică. Şabaţ a fost luat de trupele noastre în noaptea de 19 spre 20 Octombrie. (Cor. Bureau).

PORTUGALIA şi ROMANIA

Roma, 20 (sosită 21).—*„Popolo Romano" scrie: Declaraţia de războĭ din partea Portugalieĭ către Germania—lucru de care s'a vorbit ca de ceva sigur acum câteva zile,—n'a avut loc cel puţin până în prezent. Vom vedea dacă ea va fi hotărîtă de Congresul celor două Camere din Lisabona, care se va întruni peste câteva zile. Pare a fi sigur însă că cererea Mareĭ Britanie, bazată pe tratatul de alianţă existent între cele două ţărĭ, va fi satisfăcută.*

In România din potrivă se pare că chiar după moartea Regeluĭ Carol care pe nedrept era socotit că singurul adversar al războiului în ţara sa, guvernul nu va schimba politica neutralităţeĭ, la care aderează şi Regele Ferdinand, cel puţin până ce o vor îngădui interesele ţăreĭ. (A. T. I.)

Luptele pe frontul occidental
Progresele armatelor aliate

Paris, 20 (sosită 21). — **Comunicatul oficial francez din 21 Octombrie zice:**

Între Marea Nordului şi Oise atacurile făcute în ziua de azĭ de germanĭ aŭ fost maĭ puţin violente decât erĭ. Am progresat la sud de Dixmude şi la sud de Gheluvelt. Am menţinut toate celelalte poziţiunĭ ale noastre.

In regiunea Aisne o violentă ofensivă germană a avut loc între Praye în Jannois şi Vailly, care a eşuat cu totul. (Havas.)

Ypres centru strategic din Belgia

Roma, 20 (sosită 21.) — **Se telegrafiază din Paris că, în faţa unuĭ problematic atac asupra linieĭ occidentale de la Nieuport, care este din ce în ce maĭ impracticabil din cauza inundaţiilor, ofensiva germană s'a concentrat la Ypres.**

De acum Ypres a devenit centrul strategic al situaţiuneĭ din Belgia şi numaĭ mulţumită unuĭ victorii din partea aceasta, germanii ar putea nădăjdui să înainteze spre nord-vestul Franţeĭ. (A. T. I.)

Căpitanul Paul Moruzzi rănit pe frontul franco-german

Căpitanul Paul Moruzzi, fiul principeluĭ Moruzzi, care luptă ca voluntar în armata franceză a fost rănit pe frontul franco-german.

După ce i s'aŭ dat îngrijirile necesare în spital, căpitanul Moruzzi s'a reîntors pe câmpul de luptă.

Expediţia australiană

Melbourne, 21. — **Guvernul australian a aprobat creditele de 200.000 lire pentru cumpărarea de vehicule automobile pentru expediţia australiană.** (A. R.)

Războiul în Colonii

Roma, 20 (sosită 21). — **Se telegrafiază din Tokio, că continuă bombardarea Tsing-tao-luĭ. Cea maĭ mare parte din forturĭ aŭ fost reduse la tăcere. Numaĭ două răspund încă la atacurile de pe mare şi de pe uscat. Bombardarea a provocat incendiul rezervoarelor de petrol. Fortul din Siso Chanchau este în flăcărĭ. Se afirmă că o canonieră germană a fost scufundată.** (A. T. I.)

Desmînţire austriacă

Viena, 20 (sosită 21).— *Informaţiunea ziarului „Dimineaţa" care spune că d-l Tarangul, fost şef al districtului Suceava, a fost arestat şi trimis în faţa consiliuluĭ de războiŭ este neadevărată, ca şi celelalte informaţiuni privitoare la persecuţiunile românilor de către autorităţile monarhieĭ. Aceasta rezultă şi din faptul că d-l Tarangul face mereu servicĭul în anturagiul direct al contelui Meran, preşedintele Bucovineĭ.* (Correspondenz Bureau din Viena).

Agitaţia din Sofia
Opinia publică bulgară cere ocuparea imediată a Macedoniei

Sofia, 21. — **O mare întrunire publică s'a ţinut astăzĭ aci. S'aŭ ascultat rapoartele primite asupra situaţiuneĭ deplorabile din Macedonia şi s'a votat o rezoluţiune prin care se invită toate corpurile constituite şi toate grupările politice ca să elaboreze în comun un program de acţiune pentru liberarea imediată a fraţilor oprimaţi, somând pe guvern să ia de urgenţă măsurĭ nemerite în acest scop. Oratorii s'aŭ exprimat pentru ocuparea imediată a Macedonieĭ şi pentru o anchetă internaţională făcută de reprezentanţiĭ ţărilor neutre asupra atrocităţilor sârbilor şi grecilor.** (A. R).

Atitudinea Presei

Sofia, 21. — *Ziarul „Dnevnik" îşi exprimă indignarea faţă de declaraţiunile ministruluĭ sârb la Petrograd, d-l Spalaicovici, că Serbia ar fi dispusă a ceda Bulgarieĭ un mic teritoriu, dacă Bulgaria ar voi să se ţie de vechiul tratat de alianţă bulgaro-sârb şi ar pune la dispoziţiunea Serbieĭ 200.000 de oameni ca ajutor în contra Austro-Ungarieĭ. „Dnevnik" adaogă: Toate marile Puteri aŭ recunoscut Macedonia ca ţară bulgară. Dacă Bulgaria ar voi să o ocupe, o cincime din aceste forţe ar fi de ajuns. Poporul sârb este născut şi crescut în sânge: trebue înăbuşit în sânge pentru ca Macedonia chinuită să primească o satisfacţiune.* (A. R.)

Italia şi Valona

Roma, 20 (sosită 21). — *Ziarele italiene reproduc un articol din „Journal de Geneve" în care se spune că ocuparea Valoneĭ de către Italia nu poate să întâmpine vreo greutate decât doar din partea Greciei şi a Austrieĭ. Dar Grecia trebue să înţrigitoşească maĭ întâĭ de teritoriile ce le-a căpătat în ultimiĭ doĭ anĭ. Pe lângă aceasta, prin cucerirea Saloniculuĭ, Valona a pierdut pentru Grecia orice importanţă. In al treilea rând, nu este în interesul Greciei să provoace un conflict cu Italia. Ba din contră, o înţelegere între Italia şi Grecia se impune; din această înţelegere greciĭ vor trage maĭ multe foloase decât italienĭ. De aceea, suntem siguri — adaogă „Journal de Geneve"—că Grecia va lăsa ca cheia Adriaticeĭ să fie luată de Italia, supraveghind maĭ mult asupra marelui port din Egee.*

In ceea ce priveşte Austria, de unde până acuma ea era geloasă de Italia şi vedea cu ochi răĭ orice întindere ulterioară a Italieĭ în Marea Adriatică, astăzĭ e ameninţată de o şi maĭ mare primejdie. Cel maĭ mare interes al său este astăzĭ de a evita ca Italia să se lipească de Tripla Înţelegere şi deci nu va ridica nicĭ o obiecţiune la ocuparea Valoneĭ de către Italia. (A. T. I.)

UN VAPOR RUS
atacat de un picket bulgăresc

Tulcea, 21 Octombrie

Ziarul rus „Odiecski Novosti" este informat, că un vapor rus care transporta muniţiĭ pentru Belgrad, a fost atacat cu focurĭ de puşcă de către un picket bulgăresc, în dreptul insuleĭ Verdin, de pe Dunăre.

Atacul acesta, spune ziarul rus nu a încetat, decât atunci, când vasul rus a ameninţat, că va răspunde cu tunul.

O declaraţie a regelui Bulgarieĭ

Sofia, 21.—*Ziarul „Dnewnik" află din Bellova că, în călătoria sa spre Filipopol, regele întreţinându-se erĭ timp de un sfert de oră în staţia Bellovo cu cetăţeanul Inkoff i-a spus între altele:*

„Vezĭ dragă Inkoff, cum Dumnezeu pedepseşte rând pe rând, pe duşmaniĭ noştri. R.

Eventualitatea eşireĭ din neutralitate a Bulgarieĭ

Roma, 20 (sosită 21). — Se telegrafiază din Sofia, că Turcia a concentrat două sute de miĭ de oameni la Ceatalgea şi că o încercare din partea lor de a trece pe teritoriul bulgar spre a porni în contra Greciei ar provoca eşirea din neutralitate a Bulgarieĭ. A. I.

Luptele pe frontul oriental
Comunicat oficial austriac

Viena, 21. — *Comunicat oficial. In Polonia rusă forţele noastre, după ce aŭ forţat o puternică armată inamică a se desfăşura, aŭ întrerupt luptele dela Lysagora spre a continua mişcările ordonate după luptele din faţa Ivangorodului.*

Situaţiunea în Galiţia este neschimbată, 2500 de prizonierĭ aŭ sosit până acum, făcuţi în luptele din ultimile zile la sud de Stary Sambor şi la NE de Turka.

Erĭ dimineaţă husariĭ aŭ surprins lângă Nybnik în valea Stryĭ o coloană inamică de muniţiuni şi aŭ capturat multe care pline cu muniţiuni de artilerie. (Corr. Bureau).

Ţarul pe câmpul de luptă

Tsarskojeselo, 21. — **Împăratul a plecat la armata activă. A fost însoţit la gară de împărăteasa Alexandra Feodorovna, de ţareviciu şi de fiicele imperiale. Trenul a părăsit debarcaderul la orele 1 jum. după prânz ducând pe împăratul, pe ministrul de războĭ şi persoanele din suita imperială.** (Westnik).

ACŢIUNEA MUNTENEGRENILOR

Roma, 20 (sosită 21). — **Se telegrafiază din Cettinge că artileria muntenegreană continuă să bombardeze Cattaro.**

Muntenegrenii aŭ ocupat poziţiunea Kobila Clava. (A. T. I.)

GERMANII IN POLONIA

Roma, 20 (sosită 21)— *Ziarul „Times" afirmă, că planul germanilor în Polonia rusească a dat greş din pricina duşmănieĭ polonezilor. Tot aşa aŭ rămas fără succes încercările germanilor de a înrola trupe de voluntarĭ. Trebue însă observat că metoadele de războĭ întrebuinţate de germanĭ sunt cu totul legale şi că atât populaţiunile cât şi proprietăţile aŭ fost respectate.* (A. T. I.)

Criza ministerială
în Italia
D. Salandra însărcinat cu formarea noului cabinet

Roma, 20 (sosită 21). — **Astă seară d-l Salandra a fost primit de rege la Quirinal. Regele Victor Emanuel l'a însărcinat cu formarea unuĭ noŭ cabinet.** (A. T. I.)

Roma, 20. (sosită 21). — *După cât se asigură în cercurile politice din localitate, peste două trei zile d-l Salandra va prezinta regelui lista noilor miniştrĭ. Singura greutate de învins pare a fi alegerea ministruluĭ de externe. In această privinţă, ziarul „Stampa" scrie:*

De sigur numirea d-luĭ Sonnino la departamentul externelor, ar avea un mare avantaj pentru cabinetul Salandra; ea ar îndepărta cele două curente formate în sferele ministeriale pentru numirea de la externe: unul pentru d-l Tittoni şi altul pentru d-l Ferdinando Martini.

Numirea d-luĭ Sonnino însă nu este uşor de realizat şi nu va fi nicĭ lipsită de oarecare inconveniente. S'ar putea spune că d-l Sonnino care a fost prezident al consiliului şi care se bucură de o situaţiune preeminentă în Cameră, ar voi, din motive patriotice, să accepte a intra ca simplu ministru în cabinetul Salandra. Dar dacă şi el ar accepta această situaţiune ar mai rămâne totuşi câteva puncte de lămurit, cel dintâĭ ca el să poată lua asupraşi răspunderea politiceĭ externe a Italieĭ. Maĭ înainte de toate ar fi de examinat dacă d-l Sonnino, care are în toate un program absolut personal, va fi având în materie de politică externă un program care să corespundă în tocmaĭ cu acel al cabinetului Salandra.

Astfel încercarea cu un om cu totul nou, cum este d-l Sonnino, la cârma ministeruluĭ afacerilor streine, ar putea fi periculoasă în situaţia internaţională aşa de încurcată de acum. (A. T. I.)

◆ Pentru orice reclamaţiunĭ saŭ schimbărĭ de adrese, d-niĭ abonaţĭ sunt rugaţĭ a ataşa şi una din benzile cu care primesc ziarul; contrar, reclamaţiunea saŭ schimbarea de adresă nu vor fi rezolvate.

UN POPOR IN EXIL

Corespondentul luĭ *Le Journal* îĭ trimete următoarea povestire din Ostenda:

„Eram azĭ dimineaţă pe drumul cel maĭ pustiu, pe unul din acelea care duc pe poporul belgian în exil. Şi am simţit a-colo emoţiunea cea maĭ vie, poate, din viaţa mea. Am simţit-o aşa, pentru că misuna o mulţime într'atât de deasă că trăsurile şi automobilele cu greu puteaŭ să-şi deschidă trecere prin mijlocul eĭ.

„Potopul omenesc înainta spre Ostenda. Şi trebue să te fi oprit două zile în frumosul port belgian ca să-ţi poţi face o idee exactă de cumplita situaţiune a miĭlor de refugiaţi, carĭ cu greu isbutiseră să ajungă până acolo. De abia sosiţĭ însă în localitatea elegantă în care speraŭ să găsească odihnă, şi aflară că trebue să se ducă maĭ departe să-şi caute refugiŭ maĭ sigur, căcĭ germanĭĭ vin pe urmele lor.

„Ambulanţele începură să care răniţiĭ ca să-i transporte în altă parte. La vederea lor, spaima şi grija crescură în sufletele împovărate ale fugiţilor.

„Săracĭ, siliţĭ să se transporte gratis în Englitera, dedeaŭ năvală la birourile companiilor de navigaţiune. In seara zileĭ, când am intrat în Ostenda, maĭ multe miĭ de nevoiaşĭ aşteptaŭ, sub răpăiala uneĭ ploĭ pătrunzătoare, întoarcerea vapoarelor care să-i ia şi pe eĭ.

„Ceĭ cu dare de mână, trebuiaŭ să aibă maĭ tot atâta răbdare ca şi ceĭ dintâĭ până să-şi ia biletele care să le dea intrare pe vapoare. Şi atunci căutaŭ să aibă grijă să-şi care singuri bagajele luate din grămada sfrânsă în faţa gării.

„Unĭi privilegiaţĭ, foarte puţinĭ la număr, puteaŭ să plece cu automobilele. Familiĭ întregĭ se înghesuiră în bărcile pescarilor. Am văzut femeĭ cu totul eşite din minţi, părăsindu-şi bagajele, ca să primească un loc ce le ofereaŭ soldaţiĭ englezĭ în camioane. Acolo, steteră, ascunse, înghesuite, strivite, nemişcate în mijlocul materialuluĭ militar de tot felul, până ajunseră în Franţa.

„In faţa mea, doĭ soţĭ tinerĭ deteră 500 de leĭ unuĭ birjar ca să-i ducă la Dunkerque.

„Dar priveliştea tristă ce o înfăţişa Ostenda, era departe d'a fi atât de tragică ca aceea ce îţi isbea ochiĭ pe drumurile dealungul mării în spre Dunkerque. Maĭ multe ceasurĭ am asistat la un jalnic defileu al miilor de familiĭ cărând cu ele tot ce puteaŭ scăpa.

„Sub o ploaie înghe ţată, femeĭ cu capul gol şi îmbrăcate în rochiĭ subţirĭ mergeaŭ însoţite de altele gătite ca de bal şi purtând pălării cu pene şi feluriteĭ pompoane. Impovărate maĭ toate de greutatea pachetelor ce le târaŭ cu ele, înaintaŭ din ce în ce maĭ anevoe şi adesea lăsaŭ să le cadă în noroĭ bagajele pe care se trânteaŭ şi ele sfârşiţi de puterĭ.

„Mume, purtând în braţe copiiĭ, mergeaŭ plângând. Altele se mişcaŭ în neştire, cu privirea rătăcită, nepăsătoare la tot ce se petrecea în prejurul lor. Fetiţe, băeţaşĭ, prăpădiţĭ de osteneală, înaintaŭ cu obrăjiorii uzĭ de lacrimĭ. Bărbaţiĭ se sileaŭ să ajute pe tovarăşiĭ de nenorocire carĭ gâfâiaŭ şi gemeaŭ pe lângă eĭ, dar nicĭ eĭ nu maĭ puteaŭ. Şi grămada, speriată şi obosită, se mişca mereŭ neştiind unde va ajunge şi dacă va ajunge. Doreşc atâta: să scape de germanii carĭ îĭ măcelăresc.

„Şi de două zile, fuga sdrobitoare şi tragică continuă dealungul drumurilor întesate de lume, pline de convoiurile Crucieĭ Roşiĭ, compuse din trăsurĭ maĭ, duse de caĭ şi de căruciare micĭ, purtate de câinĭ, toate cărând bolnavĭ şi răniţĭ. Toţĭ se duc spre Franţa şi spre Englitera, unde îĭ aşteaptă salvarea.

„Şi după ce nu maĭ rămasă nimeni în Ostenda, regina Elisabeta se duse la iahtul eĭ. Putea să plece şi ea acuma, când pe toţĭ îĭ ştia departaţĭ de acolo. Până în cele din urmă, soţia eroicului rege Albert, se arătă devotată, stând lângă poporul eĭ în cele două zile de groază, făcând prin aceasta un gest pe care de sigur belgienii nu-l vor uita niciodată".

Evenimentele din Bucovina
— Situaţia trupelor beligerante —

Dorohoĭ, 21 Octombrie

Duelul de artilerie desfăşurat în jurul Cernăuţilor, între trupele ruseşti şi austro-ungare, pe cât de formidabil a fost în primele zile, pe atât de slab este astăzĭ.

Erĭ după amiazĭ aŭ maĭ fost auzite la frontiera noastră, la intervale destul de rare, câteva bubuituri de tun, venite din direcţiunea Cernăuţilor.

Grosul artilerieĭ austriace este aşezat în marginea oraşuluĭ Cernăuţi, la locul unde acum câteva luni a fost aruncat în aer marele pod peste Prut, ca să împiedice înaintarea trupelor ruseşti. Alte tunurĭ austro-ungare sunt aşezate pe un deal care formează o minunată poziţiune de întărire naturală. După cum se ştie, artileria austriacă a rezistat cu succes tuturor atacurilor îndreptate de ruşi asupra oraşuluĭ.

La Cernăuţi continuă a sosi mereŭ noui trupe de întărire venind din Ungaria şi din Transilvania.

Aceste trupe de întărire se potlesne apropia de capitala Bucovineĭ, dat fiind faptul că ruşiĭ carĭ îngrămădiseră numeroase forţe în pădurea Franzenthal, la sudul Cernăuţilor, pentru a tăia comunicările austriace orice comunicare cu Transilvania, s'aŭ retras — probabil din motive strategice — din acea parte.

Ultimele trupe de întărire întrate în Cernăuţi se compun din: honvezĭ unguri, soldaţi activi şi milităeĭ, austriacĭ, români şi sârbĭ din Transilvania şi din Ungaria.

Aceste trupe, perfect organizate, deşi risipite în toată Bucovina, dispun de numeroase automobile şi posedă toate mijloacele de a putea comunica între ele. Osebit de aceasta maĭ aŭ avantajul că cunosc locurile şi aŭ ocupat poziţiunĭ strategice naturale din cele maĭ bune.

Trupele ruseşti, după cum am maĭ arătat, se află înşirate pe malul stâng al Prutuluĭ. Ele ocupă un front foarte întins, începând dela Boian în sus până în apropierea Cernăuţilor.

Din interiorul Rusieĭ continuă a sosi trupe de întărire.

Ultimele ciocnirĭ şi lupte aŭ fost acele dela Boian şi Sadagura.

Ofensiva trupelor austro-ungare contra celor ruseşti, care a fost anunţată ca fapt iminent n'a început încă.

Timpul nefavorabil şi ploile din ultimele zile aŭ îngreuiat de sigur foarte mult operaţiunile de războiŭ.

Deşi luptele pentru moment aŭ încetat, totuşi populaţia oraşuluĭ Cernăuţi, care se află tot în nesiguranţă, continuă să plece din oraş, refugiindu-se în România.

Comandantul militar al Cernăuţilor, colonelul Fischer, înţelegând neapărata plecare din oraş tuturor acelora carĭ apelează la el.

Contele de Meran, fostul guvernator al Bucovineĭ, care revenise la Cernăuţi odată cu plecarea ruşilor din oraş, s'a retras la Dorna.

Bruno